

ՀԱՅԿ, ԳՐԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԵՐԿՈՐԵԱՅ ԱՆԿԱՆ ՀԱՅԱԹԵՐԹ

بيانات جريدة ارمنية سياسية ادبية اقتصادية وصورة

Str. de Sbordj
N. 112/113
Կարգ - ամսական
Յ. ՊԱԼԵԱՆ

ՀԱՐԱԹ
10
ՍԵՊՏ.
1930

«HAYK»
JOURNAL ARMÉNIEN
POLITIQUE LITTÉRAIRE
Place des canons
BEYROUTH LIBAN
DIRECTEUR-PROPRIÉTAIRE
J. ADJEMIAN

ԲԱԺԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹԻՈՒԹՅՈՒՆ
ՈՒՐԻՍՏ. ամս. 350 Ս Գ
ՎԵՑՎՈՒՄՈՒՑ 200 »
ԱՐՏԱԿԱՆ ԶԻՄՆՆ. ամս. 6 ՏՈՒՐ
ՎԵՑՎՈՒՄՈՒՑ 4 »
Հասցե, Քյոտայի Մեծ Կառնե
ՓԵՐՈՒՑ - Լիբանոս

2. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 492

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ԵՐԵՎԱՆԻ ԶԵՆԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՀԱՐԱԹ ՕՐԵՐ

ՋԵՆԻՔԷ 3 Ս. ՂԱԶԵԿԱՆ

ԵՐԿՈՒԿԱՐԵԻՈՐ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Երկրայ տարուայ Ապրիլ 27ին Երուսաղէմի արժանաւոր Պատրիարք Տ. Եղիշէ Արք. Դուրեանի իսկ Մայիս 8ին Էջմիածնի Գահակայ Տ. Գէորգ Ե. Կաթողիկոս Սուրբազանցի անդարձմանի կորուստով, թափուր մնացած երկու Առաքելական Աթոռներու համար այժմէութիւն զարձած է նոր ու արժանաւոր Գահակներու ընտրութեան հարցը:

Էջմիածնի Գերագոյն Հոգ. Խորհուրդը Մայիս 28ին պաշտօնական դիմումներ կատարած է Խորհրդային Հայաստանի Կենդ Գործ Կոմի (Կեդրոնական գործադիր կոմիտէի) և ժող. Կոմ Խորհր (Ժողովրդ. կոմիտէներու խորհուրդի) նախագահներուն, յատկապէս աշխատ. Էջմիածնի մէջ ազգ. եկեղեցական համագործակցութեան խնդրելու համար, իբրեւ պահանջ ցոյց տալով ընտրութիւնը Ամենայն Հայոց Հայրապետին, Կաթողիկոսական Տեղակային և Գեր. Հոգ. Խորհուրդի անդամներուն: Պարզելով միանգամայն ինչ եկեղ. համագործակցութեան պիտի մասնակից չան արտասահմանէն զայլ եկեղեցական և աշխարհական պատգամաւորներ:

Ինչպէս ծանօթ է, Հայաստանի Խորհրդային կառավարութիւնը, որ զինքը հովանաւորող Մոսկովայի կառավարութեան նման կը մեղադրուի իր հակախրիստական ուղղութեամբ, ոչ միայն ընդունած է կատարուած առաջադրութիւնները այլ խոստացած հարկ եղած դիւրութիւնները քննադատաբար արտահայտելով զայիք պատգամաւորներու և հայրապետական ընտրութեան ընթացքին արտօնել արտասահմանեան թերթերու Հայաստան մուտքը համաձայն Խորհրդ. Հայաստանի Մանկավարժութեան Ծրագրով տրամադրութեան:

Եկեղեցական համագործակցութեան օր նշանակուած է յատկապէս Հոկտ. 26ը: Գեր. Հոգ. Խորհուրդը կը ջանայ եկեղեցական համագործակցութեան կայացնել այն քան որ պատճառարարութեամբ որ քացի կաթողիկոսական ընտրութեան պիտի կատարուին նաև Կաթ. Տեղակային, Գերագոյն Հոգ. Խորհուրդի անդամներու ընտրութիւնը, Հայաստանեայց եկեղեցւոյ Ընդհ. Մանկավարժութեան քննութիւնն ու հաստատութիւնը և ուրիշ հարց մը չանկան ինչպիսիք վերջական լուծումը տրուած ըլլալով որ տիրող քաղաքական անկայան պայմաններ ձեռնուած չեն, եկեղեցական համագործակցութեան յանձնարարութեան:

Կառավարութեան բարեհաճ հաւանութիւնը ուսանելի վերջ, Գեր. Հոգ. Խորհուրդը 1930 թուականի 18 թուականի և 824 համար պաշտօնագրով մը կը Պաշտ. Ս. Պատրիարքին կը յանձնարարէ մինչև յատկապէս Հոկտ. 26, Էջմիածնի գրկել չորս պատգամաւորներ իր քանակ թիւերու կողմէ ինչպէս նաև պատգամաւոր մը Ազգ. Խառն Ժողովի կողմէ: Այն պաշտօնագրով Ս. Պատրիարքն ալ հրաւեր կ'ատանայ անպայման ներկայ լինել Էջմիածնի լուծումները յայտ Կա. Խորհուրդի պատճառաւ: Ս. Պատրիարքին իրաւունքները կը տրուի, անկախիտութեան պարագային, զրկել իր կողմէ հոգեւորական փոխանորդ մը:

Արտասահմանի բոլոր թէմերն ալ ձեռնարկած են իրենց գոյք պատգամաւորներու, ինչ աշխարհական երկրորդ կրօն. ընտրութեան համաձայն Գեր. Խորհուրդի Հոգ. Խորհուրդի ստացուած պաշտօնական հաղորդագրութեանց, այնպէս որ Կարելի է այժմէն իսկ կատարուած իրողութիւն մը համարել կաթողիկոսական ընտրութիւնը:

Աւելի խորքին կը թուի նորոգելի Պատրիարքական ընտրութիւնը կարգ մը պատճառներով. նախ հոգեւոր Տ. Գէորգ Կաթողիկոս մի քանի տարի առաջ յանձնարարած էր իր քանակ թիւերու չմիջամտել իր քանակ սահմաններէն դուրս գտնուած տեղերու եկեղեցական գործերուն. երկրորդ, Կաթ. Խորհուրդի Պատրիարքի ընտրութեան առթիւ Բիւրոսական կառավարութիւնը բարեհաճած էր յայտարարել մը յարգել, որով անոր յաջորդի ընտրութեան առթիւ ազգ. սահմանադրական տրամադրութիւններ իրողութեան պիտի չկարելի չան ընտրութեան ընտրութիւնը և որ ոչ-իր քանակ թիւեր Բիւրոսական կառավարութեան այդ բարեհաճ կարգադրութիւնէն վերջ անցնող 9 տարիներու ընթացքին ոչ մէկ ձեռնարկ կատարած են ընտրական կանոնադրութեան մի շարք: Ինչ որ իրաւունք և ազատութիւն տուած կրնայ համարուի նորոգելի միաբանութեան կատարելու. պատրիարքական ընտրութիւնը առանց մասնակցութեան արտասահմանի թիւերու ու հակառակ ազգ. սահմանադրական իրաւակարգերու:

Պիտի խառն Ժողովը մասնաւոր կերպով շահագրգռուած է այս խնդրով և Էջմիածնի Հոգեւոր Խորհուրդին գիտած է խնդրելով որ Երուսաղէմի Պատրիարքական ընտրութիւնը յետաձգուի մինչև Էջմիածնի հայրապետական ընտրութեան առթիւ կայանալիք ազգ. համագործակցութեան ժողովի գումարու, որպէսզի կարելի ըլլայ, Երուսաղէմի վանքին համագործակցութեան ընթացքին առնելով, պատրաստել ընտրական նոր կանոնադրութիւն և այդ հիման վրայ կատարել նոր Պատրիարքի ընտրութիւն և հակառակ:

Խառն Ժողովի տեսակէտը շատ օրինակական կրնայ նշանակուի եթէ Բիւրոսական կառավարութիւնը իր հոգատարութեան ենթակայ վանքի մը ներքին գործերու միջամտութեան իրաւունք տալ արտասահմանեան հայրապետ:

Տեսակէտը արդար է մասնաւոր անոր համար որ Հայոց Ընտրութեան

ՀԱՄԱՅՆԱԿԱՐԱԿԱՆ

ՋԵՐԵԱՎԱՆՈՒԹԵԱՆՑ ԱՌԹԻՒ

Գնչպէս ծանօթ է, Գերագոյն Խորհուրդի թանկ թագերուն մէջ, երկու երեք շաբաթ առաջ, Պաշտ. Կաթ. Խորհուրդի փակցուած լինելուն վրայ, տեղական կառավարութիւնը կարգ մը հայեր ձերբակալեց: Ասոր հետեւանքով այս տիւր գրութիւն ներքին բուն հեղինակները դռնէ դռն համար գրուած հրամաններուն մէջ ալ, այս երկրներուն մէջ ուրիշ հայ գաղթական չորհուրդներու տրամադրութիւնն ալ թանկան կը թուի ըլլալ որովհետեւ այս մասին ամէն տեսակ պիտեմներ ամէն ուժգնութեամբ մերժուիլ սկսան:

Այս տխուր. լուրերը չմոռցուած Հայկ. մէջ ալ, անցնալ շաբաթ, ուրիշ մի քանի հայեր կը ձերբակալուին իր հեղինակ այդ թուեցիկներուն և համայնապար գործի:

Ինչք հիմա չենք կրնար վճռել թէ այդ տիւր մէջ ինչպէս հայերու յանցանքը որ արտօնուած իրաւունք ու զօրաւոր է. տեղական կրնանք թէ երեք մի քան քաղաքներու եւ շրջակայից մէջ քանակաւ գաղութականութեան վրայ ինչ ցաւալի եւ անը պատճառաւ գաղթելու ունեցան այդ լուրերը և այժմէն մեր վճռող կուտանք այս մասին:

Այս պատճառներուն եւ իրողութեան հրկիւններուն մէջ տեղացիներէն ամենքն, բարեգաղափար ոչ մի մասնաւորութիւնը, արգելն կ'ըսեն եւ կը գրեն:

«Հայ գաղթականներ մշակ, ուսուցողական ու արհեստագործական կանգնել միմեմեմ ֆառներ հետեւցին եւ գետ կը հասցնեն, անոնք իրենց զգուշիւ ազգանոց քննելով մեր քաղաքներուն մէջ հիւանդութիւններ բերին եւ այլն:»

Եւ ահա այս ցաւալի կացութեան վրայ է որ կուտենայ համայն Ժողովը անբաւարարութիւնը որ թէ տեղացիներու թէ տեղական և մասնաւոր հոգատար կառավարութեան վրայ կրնայ շատ զեչ տպաւորութիւն թողուի:

Նմանաբանի կասկածներու տեղի տրուելն անգամ վառագաւոր կը գտնենք թէ ներկայի և թէ տպագրի համար, համոզուած ըլլալով որ ոչ միայն գմեղ հիւանդութիւն երկրներու ալ նոյն իսկ մեր պաշտօնական տեսներուն մէջ իսկ տեղացիներէն է համայնապարական գաղափարը:

Սիւալ հակացում ամէն գաղափարական միջոց փոխակար կը դառնայ:

առթիւ կայացած համագործակցութեան ընտրութեան անգամ են ըստ յայտարարութեան Հոգեւոր Խորհուրդի բոլոր թեմական Առաջնորդներ, մի քանի հոգեւորականութիւն մէջ նոր կանոնադրութեամբ մը օժտուել համար Երուսաղէմի վանքը, որու նախագահութեան կանոնադրութիւնը վերջացած կարելի է համարել: Հոգեւոր Խորհուրդի ընտրութեան թուականէն սկսեալ համաձայն Բիւրոսական կառավարութեան յայտարարութեան որ ի յարգանք Խորհուրդի Պատրիարքի և ժամանակի պայմանները նկատի առնելով, քաղաքաւար արտօնեց անոր ընտրութիւնը ի զօրութեամբ իրաւակարգութեան հիման վրայ:

ԿԱՄԻՔՆԵՐ

ՏԱՔՑՈՒՐ, ՏԱՔՑՈՒՐ ԿՆՐ

1910 թին, Օսմ. Սահմանադրութեան հոգաւորականութեան, Սիւրի թեմական վարժարանի սրահին մէջ կը կատարուէր վարժարանի տառիկան հանգչար: Հրաւիրուած էին նաև հայ պաշտօնական մարմիններ քան որ օսմ. տեղութեան բոլոր բազմապիսի տարրերը ԵՂԱՅՐԱՅԱՆՔ Է: Ինչ որ տիրացած քաղաքացիական համալսար իրաւունքներու:

Հայ ազգ. վարժարանի ուսուցիչներէն մի քանի հայեր իր ուսանողներու կարողութեամբ օժտուած էր և սակայն նմանօրինակ հանգչարութեանց մէջ ինքզինք Դէմոսթենէան տաղանկի տէր ցոյց տալու տղայաւորութիւնն ունէր: Օրուան նախագահ թիւայնութեամբ օրովարդէն գործը ըլլալով, հայեր թէ քան բարձրացած ու իր ՄԵՂԱՅՐԱՅԱՆ ԲԵՐԱՆԵՐ քաղաքի Եւ Օսմ. Սահմանաւարութեան բարեքններ փառաբանելու համար օսմ. քանակաւորութեան մեղադրանքն սկսած էր կատարել, նաև խաղաղութիւն Սիւրի երկրի ու յայն Ժողովրդականութեան վայելող միջոց թիւ էր, յանկարծ ելաւ ու պատգաւ «Տաքցուր տաքցուր կ'եր, տաքցուր տաքցուր կ'եր»:

Հարկ չկայ ըսելու թէ այս արգար կ'ընտանքներ տալ իսկ տալ ինչ մեր պիտեմներն ուսուցչին ներքին չող մուտանք ու նախա պիտեմներ: Այս յոյժ յոռիանշտական միջոցով ինչեղ երկրայն թիւ 3 Սեպտ. 1930 թիւի խորհրդականի մէջ կարգադրութեան վերջին միջոցի կ'օժտուած զգուշ անկարգութեան ու սուր յանգիմանութիւնները Լիբանոս-Սուրիայի միջև ու մի քանի «Աղգակ» ի մէջ խորհրդական ցափառութեան զեչ:

Ծագումագրի չափ եւ ալ կը զարմանալ իր ստապատումի օրիւնակին չհետեւող թերթերը գաղափարաւորութեան կամ անցնելու ուղղութեան զեչ, «Աղգակ» յարգելի խմբ (Շար. Բ. Էջ. Ա. Երեւանի տակ):

Աւարտ պիտի ըլլային եթէ իր նոր հայրենակիցները տեղական եւ հոգեւորական կառավարութիւնները, մի քանի մարմին հայերու պատճառաւ չգաղափարաւորութեան քաղաքական հայրապետ:

Հայ հասարակութեան գաղափարն ու կոյր ու տղան կեանքի ֆառաւար կար հա. ալ արդար տիւրներու համար կը յայտնուի մեր պաշտօնը:

Ի. ՉԱՏՂԱՅԱՆ

[Faint handwritten text at bottom]

ՏԵՂ. ԼՈՒՐԵՐ

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԲՆԱԿՉՈՒԹԻՒՆԸ

1929 թ. հունիսի 31 թ. վիճակագրու-
ման համեմատ Լիբանանի ունեթի
262618 բնակչություն:

Իսկ համեմատ 1922 թ. բաղադրա-
ված պատրաստումը նոր ցուցակի
համեմատ ունի.

ԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆ. — 214313 իսկ 1922 ին
175702, առկայում 38611.

ԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆ. — 20448 իսկ 1922 ին
13480 նուագած 3038:

ՍԻՆԻՆԻՆԵՐ. — 136404 իսկ
1922 ին 121962. առկայում 14442:

ԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆ. — 1500 իսկ 1922 ին
2824 նուագած. 1316:

ՇԻՆԻՆԻՆԵՐ. — 113536 իսկ 1922 ին
103068:

ԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆ. — 1839 իսկ 1922 ին
1879 նուագած 40:

ՅՈՒՆԻ ՍՐԹՈՅՈՒՄ. — 77149 իսկ
1922 ին 68416 առկայում 8733:

ԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆ. — 9915 իսկ 1922 ին
12993 նուագած 3078:

ՅՈՒՆԻ ԿԱԹՈՒԼԻԿ. — 45505 իսկ
1922 ին 38559 առկայում 6946:

ԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆ. — 4177 իսկ 1922 ին
3903 առկայում 274:

ՏՐԻՆԻՏ. — 42307 իսկ 1922 ին
39841 առկայում 2464:

ԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆ. — 2626 իսկ 1922 ին
3792 նուագած 1166:

ԲՈՐՈՒՄԱԿԱՆ. — 5421 իսկ 1922
ին 3730 առկայում 1691:

ԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆ. — 439 իսկ 1922 ին
495 նուագած 56:

ՓՈԳՐԱՄԱՄԻՆՈՒԹԻՒՆ 10974 իսկ
1922 ին 8251 առկայում 2695:

ԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆ. — 189 իսկ 1922 ին
185 նուագած 4:

ՆԱԽԱՐԱՐԱՅ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Նախարարաց խորհուրդը իր անց-
եցած նիստերում նիստերին մէջ քննարկեց
և քննարկեց հարցերը:

1. Խորհրդարանը Սեպտ. 19 ին
հրապարակեց արտադրութիւն:

2. Նախարարաց անձինք պատ-
րաստել վարչապետի բացման ճամբ:

3. Հէյրաթի մէջ Տաճարաշէնքում
կառուածներու գրառումը:

4. Պանդ աբ Սիրիի երկու մաս-
նակներու հաստատումը:

5 Սայտայի թաղապետարանի փո-
խարանութիւն:

6. Անթիլիանի ջուրերու խնդիր:

ԳՈՐԾՈՒԹՅԱՆ ԴԵՄ

Ընդհ. Ազատագրութեան Տնօրէն
և Որդ. Ընդհ. քննիչ Պրն. Պաշտե-
մատ. Տնօրէնութեան ազգարարակիր
մը զրկելով յիշեցուցած է թէ պէտք
է խտանել արգելիչու համար գո-
րծութիւնը:

ՍՊԱՆՆՈՒԱՍ ԼԵԳԵՆԱԿԱՆ ՍԸ

Բոյազի օգտնաւակցանի մօտ
գտնուած է Հոմար օտար լեզուներ
զատկանող սերտանի մը գիտելը, Թը-
րանական ոստիկաններ քննութիւն
կը կատարեն:

ՀԱՍԱՆԱՎԱՐ ԲՐՈԲԱԿԱՆՏԻ ԴԵՄ

Թրանսպի հարցաքննիչ զա-
տար Պր. Տէգանկը հարցաքննած
է ծանօթ համայնական Թուատ Եր-
մային որ Պաղեստինի մէջ ձերբ-
կալուելով յանձնուած էր Լիբանանի
Ոստի. իշխանութեան, Թուատ Եր-
մայի ամբաստանուած է հոգատար-
եալ և կիրներու մէջ համայնավար
բոբական ընկու յանցանքով:

ՅՐԱՆԱ ԵՒ ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ՏԱԳՆԱՊ

Բաշիա թերթը իր Բաշիա թերթ-
թանկէն քաղելով կը գրէ թէ Թրան-
սպի առևտրական նախարարը Ե-
ֆիպտացի ձերբակուտական էմին պէյի
հետ ունեցած տեսակցութեան մը
ինքնազնն-յայտարարած է որ Թրան-
սա իր կարելին պիտի ընէ զայրե-
ցիկութեամբ Լիբանանի և Սուրիոյ
անառնական տագնապը և զանոնք
վերածելու համար Եւրոպացի գրօսա-
ղբիկներու նախապէս մէկ եր-
կու:

ՆԵՏԱԲՐՔՐԱԿԱՆ ՆՈԹԵՐ

ՆՂԱ ՆԵՒԻ ՄԱՐԴԻԿ

ԴԵՌ ՉԵՆ ԳԻՏԵՐ ԹԷ ՊԱՏԵՐԱՋՍԸ
ՎԵՐՋԱՅԱՍ Է . .

Հազար գործակալութիւնը կը
հաղորդէ Պերլինէն, Օգոստոս 28
թուականու. — Պէթլէնէն «Պերլինէր»
թանկէպաթի եկած հեռագրի մը հա-
մաձայն, գերման նախկին երկու-
գինուորներ, որոնք պատերազմին
ատեն գերի բռնուած էին Բուսական
ճակարի վրայ, վերադարձած են ի-
րենց ծննդավայրը (Սիլեզիա), 12 տա-
րի Սիլեզիոյ մէջ գերի մնալէ յե-
տոյ:

Երկու գերիները չէին գիտեր թէ
ընդհանուր պատերազմը վերջացած
է: Տեսնելով որ տեղւոյ կան իշխանու-
թիւնը ունէ բան չընէր զիրենք հա-
րենիքը վերադարձնելու համար: Եր-
բայր ընկերոջ մը հետ ճամբայ կի-
նան ու կը քայլեն: Ճամբան ընկեր-
քը մեղին:

Գերիներու համաձայն, կան ու-
րիշ գերման զինուորներ որոնք կը
գտնուին Սիլեզիա եւ լուր չունին
պատերազմին վերջ գտնելէն . . .

ԳՆՋՈՒՆԵՐՈՒ ԹԱԳԱՌՈՐԸ

Այս օրերս տարօրինակ ընտրու-
թիւն մը կատարուած է Լեհաստանի
Գնչուները, Լեհ կառավարութեան
արտօնութեամբ ընտրած են իրր թա-
գաւոր Միխայէլ Բ. Բ սակայն անոր
ապրիկարութեան պատճառաւ զանի-
կա գահազուրկ ընելով Վասիլի Բու-
իքը բարձրացուցած են արքայական
գահի վրայ:

Ջրկուած Միխայէլ փորձած է
պետական հարուած մը ստեղծել սա-
կայի Լեհաստանի հաւատարմութեան հա-
մաձայնութեան ելք մը գտնելու հա-
մար Միխայէլը Բամբերնիոյ Գնչու-
ներու վրայ թագաւոր նշանակած են
Վասիլի գերիշխանութեան ներքեւ:

Ե. ի. Իսկ չի չի զատ Հայերու
համար որոնք հառարակ ազգ. մարմ-
նի մը ընտրութեան համար իրար
կ'անցնին:

ԱՇԽԱՐՀԻ ԳԵՂԵՑԻԿՆԵՐԸ

Հանրածանօթ Ջարո աղայի ներ-
կայութեան Գաղթի Զ ի մէջ կատա-
րուած 6 զեղեյիկներու մրցումի ըն-
տրական արդիւնքը հետեւեալն է:
Ա. — Միացեալ Նահանգներ Օր.
Տօրթի Տէլիֆ, 2000 Տօլար պարգև
եւ արծաթէ շքադրամ մը:

Բ. — Նիւ Ճէրսիէն Օր. Հէյնէն Հա-
նան:

Գ. — Բուժանիա Օր. Մաթիանա
Միտիցա:

Դ. — Բուսիա Օր. Նարիա:

Կրտսի թէ Ջարո Աղայի մէկ խա-
ղի շնորհիւ առաջնութիւնը տրուած
է Միացեալ Նահանգներու ի վեր-
ձատրութիւն իրեն հանգէպ կատարու-
ած հիւրասիրութեան:

«ՎԱԳՔ»Ի ԱՐՏՈՆԱՏԵՐԸ ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԱՍ

Հաղէպ հրատարակուող «Վագթ»
թերթի տրտնաւորութիւնը Լիբանոնի երես-
փոխան Մուհամմէտ Եահեպի ղէմ
անուանարկիչ յօդուած մը հրատա-
րակած ըլլալով 15 ոսկի տուգանքի
և 100 ոսկի միառուց հաւուցման
գաղապարտուած է:

Վ.Ս.ՐԱՄԱՍՆ.Ն. ԱՋԴ

Մեր յարգելի բաժանորդներէն
կը ինքնուր օր առաջ տեղեկացնէ
մեզ բրօք. Ս. Թուժաճանի Յուլիս
և Օգոստոս ամիսներու ընթացքին
ստացադիր փոխան կամ առանց
ստացադիր տրուած բաժանորդագրի-
ններու հաշիւը:

ՀԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ազգային Լիկը Եւ Գաղթականներ

Ազգաց Դաւանակցութեան Միջպետական Խորհրդարանական Ցանձ
նաժողովը լրացուցած է իր երկուրդ նիստի աշխատանքները ի մա-
սին Բուս, Հայ, Վրացի, Քաղղէացի, Եւ Թուրք գաղթականներու. ո-
րոշումով է սեղեկագիր մը տալ Ազգ. Դաւանակցութեան:

Ամօրիկայէն Ոսկի Կուգայ

Միացեալ Նահանգներէն ոսկիի փոխադրութիւնը կը բարձրան-
կուի, վերջին մթերքը 90 միլիոն, «Եւրոպա» նաւով հանած ու փո-
խադրուած է Ֆրանս դրամանասունը:
Նոր մթերքներ ալ պիտի հասնին:

Վիլիսի Դատ Կը Բանայ

Գերմանական «Մօրկըն Բօք» թերթը յայտարարած ըլլալով որ
նախկին Կայսր հարսացած է ժողովրդական Բուրի գործարանը
եւ բեւաւր գէններէն սկսած գէններով օժտելով բանակը. Կայսր
դաս բացած է. դասարանը յետ երկար ֆննդութեան արաւայտուած
է ինքնուր կայսր Եւ «Մօրկըն Բօք» դասաւարտուած է 1500
մարտ տուգանքի եւ 3 ամիս բանակաւորեան:

Համայնականներ Զինաստանի Մէջ

3000 համայնականներ յաճախած են Շաղի Բաղաի վրայ եւ
կասադի կուր մղած կառաւարական ոյժերու ղէմ: Համայնակա-
րներ Բուս եւ իսկ օտարականներ ուսումնական լապասանած հա-
րոնական Արաւ, քննաճարակիրն մէջ:

Մեծ Երկրաւոր Հնդկաստանի Մէջ

Հնդկաստանի Բիա Բոն գաւառի մէջ մեծ երկրաւոր մը ըլ-
լալով բազմաթիւ զիւղեր կ'ընթանուած են:

Մուսուլի Քարիւղի Գիծը

Քարիւղի Անգլ. ընկերութիւնը որոշած է երկաթուղի մը շինել
Մուսուլէն Եւ Զարգիւթ (Անգլ. յորդանան) եւ անկէ Ազապա-Հայճա
կանիաստուած է 200,000 սթերլին հաշմանած ծախս:

Թաթաւ Սէն Տօմիսկի Մէջ

Սէն Տօմիսկի մէջ Թաթաւի մը հետեւանում 1000 հոգի մե-
ռած եւ 2500 հոգի վիրաւորուած են: Կործանուած 4500 տուն եւ
սովի ու համաճարակի վախ կայ:

Ֆրանս. Պիւտնէն

Վարչապետ Պր. Թարալէօ Գահիէի առաջնութեան հետ տեսակցելով,
յաջողած է 1931 թ. պիւտնէի ծախսերու բաժնին մէջ կարեւոր գեղջ մը ը-
նկու որոշում տալ:

Երթեւեկի Ազատութիւն Թուրքիոյ Մէջ

Հիլլէնականականներ պիտի կարենան ապաստանել Համբուրգի Թուրքիոյ
մէջ: Ջնջուած է այն տրամադրութիւնը որ սեղմումներ կ'ընէր Թուրքիա
հասած հիլլէնականականներու բնակութեան պայմանաւորումները:

Ցոյցեր Հնդկաստանի Մէջ

Կանտի քանտարկութեան չորրորդ ամիսը յին առիւ աղաներէրու
օրէնքին ղէմ բուսն ցոյցեր կատարուած են: Անհամար բազմութիւն մը
ներկայ գտնուած է աղի պատրաստութեան և ուսանողներ տեղած են ազ-
գային դրօշը:

Աւստրիոյ Մէջ Քարիւղ

Ստորին Աւստրիոյ մէջ գտնուած է քարիւղի շատ առատ հանք մը նոյն
չըջանի մէջ աւրիշ հանքեր ալ կը յուսացուի գտնել:

Սնգործներ

Օգոստոս 25-ին 2,039,702 անգործներ արձանագրուած են Անգլիոյ մէջ.
մէկ շաբաթ առաջ արձանագրուածներէն 21,745 հոգի առկայ:

Իտալիա Եւ Թուրքիոյ Նոր Կուսակցութիւնը

ՀՈՌՈՒՄ. — Իտալական մամուլը հետզհետէ աւելի հետաքրքրութիւն մը
ցոյց կուտայ Թուրքիոյ քաղաքական կացութեան եւ այն հետեւանքներուն,
որոնք կրնան ծագիլ Հանրապետական նոր կուսակցութեան կազմութենէն:
Սկզբան այդ թերթերը կը գովէին Մուսթաֆա փաշա Բէմալի բռնած զիւր.
հանգէպ միջոցի Պէյի: Այժմ այդ միջոցին թերթերը երկուք կը յատեն
կազմին բռնած ընթացքին համար տրուած ըլլալով որ Բէմալ փաշան միայն
համայն նախը նախագահն է:

ԳՈՐԾԱԽՈՐ ԿՈՒՋՈՒԻ

Լիբանան տպարանի տուփ
գործատու համար կ'ազդուին
աղջիկ աշխատանքները

Տեսական գործը եւ առաջին առթիւ Ս. Ս. Գ. հոր սկսողներու : Փոր-
ձառուներու համար առելի գոհացուցիչ պայմանները :
Շահագրգռուներ թող գլխին Լիբանան Տպար :

ՓՆՏՈՒՅԵՔ ԵՒ ԳՈՐԾԱԾԵՑԵՔ

հայկական լաւագոյնի եւ առողջապահական

ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ ՍԻԿԱՐԵԹՆԵՐԸ

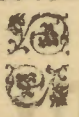
CIGARETTES MANOUKIAN

ԶԱՆԳԱԿ, ՀԱՅ ԶԱՅՆ, ԱՄԱՆՈՍ, ԼԻԲՆՍ
Համրածամօր անուանեցով

Որովք իրենց առաւելութիւններով կը գերազանցեն տեղական բոլոր սի-
կարէթները, ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ սիկարէթները կը ծախուին Լիբանանի քաղաքներէն
էլ Շըպէթի գործարանիմէջ եւ բոլոր ծխախմորներու քով : Լիբանանի եւ
Սուրիոյ բոլոր կողմերէն կատարուած մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ յանձ-
նորարութեանց համար ճշգրտապէս եւ խղճամբով գործացուած Օրական 40000
սիկարէթ : ԳԻՄՆԵՔ ԳԻՄՆԵՔ ԳԻՄՆԵՔ

ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Փաթեթով 718 Պէյրուս (Լիբանան)

ՏՊԱՐԱՆ ԼԻԲԱՆԱՆ

Պուրճ - Իթալի փողոց թիւ 9 - Պէյրուս

Կը պատրաստուին՝

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՊԻՏՈՒՅԵՐ. — Տեսարկ, Դիրք (գարնցական, գրա-
կան ու փայական)

ՀԱՅՆԵՐԷՆ ԹՐԱՆՍԵՐԷՆ եւ ԱՐԱՅՆԵՐԷՆ. — Լեզուներով. կատանմէ
Տպագրական կամ Հրատարակչական, ամէն տեսակ գործեր երեք
լեզուներով, նաեւ առեւտրական ամէն տեսակ գործեր :
Ինչպէս նաեւ. Հարստեկան Հրատարակչական

Տուփի գործատու

Կը պատրաստուին՝ Շաքարի, Լոզուֆի, Շօքուլի, Կօշիկի, Դեղարա-
նի, Շապիկի ԱՄԷՆ Տեսակ տուփեր քաղցր եւ պատկերներ :

Յոյժ դիւրամասշտկի պայմաններ եւ նմանապէս նշանակաւ գործ :

Համի Պալեան եւ Եղբարի

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԻ ՀԱՅ ՈՍԿԵՐԷՅ

Կը պատրաստեն ամէն տեսակ նուրբ ու զեղարուեստական զարդե-
ղէններ, ազարանջան, մատանի, պոչներ, օղ եւ այլն :

×× Յոյժ գերամատչելի պայմաններ եւ կատարեալ ճշգրտապէսութիւն : ××

Հասցէ. ՊիՒՐճ - Ոսկերիներու շուկայ, թիւ 101 - Պէյրուս

ՅԱԿՈՒԵԱՆ ԵՂԲԱՐԻ

ԼՈՍԱՆԱԿԱՐԻ ՀԱՅ ԶՈՒԼԱԳՈՐԾ

Կը ձուլեն ամէն տեսակ կաղապարներ գործի-
ներ, կը ծախեն եւ կընտրեն ԲՐԻՄԻՍԻ
ամէն տեսակ գործիքներ

ՀԵՓԵՒՈՐ ԳԻՆ ԵՒ

ԻՆՍՏԻԹՈՒ ԵՇԷՏԵՆԻ

ՀԱՅԷ ԳՐԱԳԻ ԵՍ ՅԻ 96 ԳԻՐՈՒԹ

Ս. ՏԻՐՈՒՆԻ ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Փ.

Սիմոն. — Պր. նախագահ, ինչ Ստե-
փանի ոճի գործած ըլլալը չտեսալ
միայն Ազարիայի դռան առջեւ տեսալ
զինքն եւ զայն է որ կը ներկայացնեմ
Վիայիով առ այդ :

Նախագահ. — Ստեփանը ոճիկէ
կը ճանչնալ :

Սիմոն. — Ատանայէն, Դամատ-
կոսէն եւ Պէյրուսէն :

Նախագահ. — (Ստեփանին դառ-
նալով Սիմոնը կը ճանչնալ) :

Ստեփան. — Կ'ուրանայ :

Նախագահ. — Սոքը Սիմոնին ուղ-
ղելով, տմբատանեալ Ստեփանին
հայերէն լեզուով յիշեցուր թէ ինչ
պարագաներով կը ճանչնալ :

Սիմոն. — (Ստեփանին դառնա-
լով), ինչպէս չես ճանչնար զիս. քա-
նի քունի անդամներ միայն չենք
նստած կամ պտտած : Ատանայի մէջ
ձորեւ զազունի ոտական, պաշտօնի
ուսուցիչ, շատ մը աշակերտով լին-
ք :

Գինքն ճանչցուցած եմ քեզի հիմա
ինչո՞ւ կ'ուրանայ :

Ստեփան. — Դարձեալ ուրանալով
կը յիշեցնէ թէ առոր ինչ մարդ ըլ-
լալը իր երեսէն կարելիէ դատել :

Նախագահ. — Սիմոնին, շարու-
նակէ :

Սիմոն. — Եւ քու ինչ ըլլալդ
չատ լաւ գիտեմ Ատանայէն :

Նախագահ. — Ի՞նչ կը նշանակե-
րու ինչ ըլլալդ գիտեմ ըսելով, բա-
ցատրութիւն տուր :

Սիմոն. — Այո մարդը յայտնի ա-
ւազակ եւ մարդասպան մ'է :

Նախագահ. — Այոնքն չէ՞թէ ու-
թեան կ'սկիւարկես :

Սիմոն. — Այո :

Ստեփան. — Տրդատ Ատանայի
մէջ զազունի ոտական ըլլալը ըստ
մինչդեռ հիմա կըսուի թէ աւազակ
մարդասպան մ'եմ, միջի կարելի է
որ զազունի ոտական մը մարդաս-
պան չեմ :

ՏՈՐԶ. ԳԵՈՐԳ ԿԵՐԿԵՐԵԱՆ

Վ. Կայեալ Laureat նախկին Interne եւ այժմ Chef de clinique
Ֆրանսական Համալսարանի հիւանդանոցի ԱԶԳԻ, ԲԹԻ, ԱԿՍՆ-
ՋԻ, ԲԵՐԻՆԻ, ԿՈՎԻՆԻԻ եւ գլխի բաժնին :

Հիւանդ կ'ընկուան կէս օրէ վերջ ժամը 2 - 6 Rue de Damas
n. 15 իր պարմանատունը եւ ի հարկին կը փոխադրէ հիւան-
դանոցը :

Վ. Կայեալ աղհասներ ձրի :

12-2

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ, ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Բաղնիկայ Հակա-ի սկիզբները կը բացուի ազգովին բաղնայուած կը-
լիկան զիշերօթիկ ընծայարան - վարժարանը : Անթիլիասի նոր կաթողիկո-
սարանին մէջ :

Աշակերտելու փափաքողները կը հրաւիրուին գիմն Ազգ. Առաջնոր-
դարան եւ արձանագրուել յատուկ տնօրէնի մէջ - վաղուցէ սկսեալ ամէն
օր, ժամը 8 էն մինչեւ 10 :

Արձանագրութիւնները պիտի վերջանան Սեպտ. 10 ին :

Ընծայացուները պէտք է լրացնեն հետեւալ պայմանները :

Ա. — Տարիքով 15 էն վեր եւ 17 էն վար ըլլալ :

Բ. — Նախակրթութիւնը աւարտած եւ վկայուած ըլլալ :

Գ. — Ընդունակ ըլլալ ուսման :

Դ. — Մասնաւոր յարմարութիւն ունենալ հոգեւորականութեան, այ-
սինքն նկարագրով ազնիւ, կազմով անթերի եւ ձայնեղ ըլլալ :

Ե. — Դրաւոր յանձնառութիւն տան ընծայարանի ընթացքը աւարտել
վերջ միայն եկեղեցական կամ գոնէ կրթական ասպարէզի մէջ ծառայելու
ազգին :

Մուտքի քննութիւնները պիտի կատարուին Սեպտ. 10 էն 15, նոյն
պէս Ազգ. Առաջնորդարանի մէջ մինչեւ ժամերուն, ընծայարանի տեսուչ
Գեորգ Տ. Շահէ Մ. Վրդ. Գառնարեանի կողմէ :

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԻ ՀԱՅՈՑ ԼԻԲԱՆԱՆ
ԿԻՐ

4-4

ԼԻԲԱՆԱՆ ԿԸ ԾԱԽՈՒԻ

Անանեան Գրատուն Պէյրուս

Մ. Նաճարեան « Նաճար
Տօնիկեան Գրատուն « (Քէմբ)
Բարսեղ Շահինեան Դամասկոս

Կրթ. Պաշտօնեայ ՈՒՋՈՂՆԵՐՈՒ

«ԼԻԲԱՆԱՆ»-ի վարչութիւնը :
տրամագրութեան ներքեւ ունի կա-
րող Ուսուցիչներ եւ Մանկապար-
տիկապանութիւններ :

Շահագրգռուող Ազգային Մար-
միններէ կը խնդրուի գրիմ վար-
չութեան :

ԴԱՎԱՃԱՐ-ԴԵՂԱՎԱՃԱՐ

Ս. ՆԱՃԱՐԵԱՆ

ՆԱՇՐ - ԹԻՐՈ ՓՈՂՈՑ

Գրական. Գիտական, Վիպա-
յան եւ ամէն տեսակ Դասագիր
եւ. եւ զանազան քերթիք

Կեդրոնատեղի «ԼԻԲԱՆԱՆ» հայա-
գիրքի եւ «ԼԻԲԱՆԱՆ» ՏՊԱՐԱՆ
մէջ պատրաստուած Հարստեկան եւ
միջին տեսակ տուփերու ու պար-
կերու :

Ճոխ միջիք գեղարու, անուշահոտ
օծանակներու ինչպէս նաեւ ԱՄԷՆ
զոյնէ մազի ներկերու :

Կատանմէ Տպագրական կամ Հր-
ատարակչական ամէն տեսակ գոր-
ծեր :

Յոյժ դիւրամասշտկի ԳԻՆԵՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԼԻԲՆՍ ԿՈՇԿԱԿԱՐԱՏՈՒՆ ԹՈՐՈՍ ՀԱՃԻ ԳԵՈՐԳԵԱՆ

Կտանց, արանց եւ փոքրիկներու համար
ոյժ նորաձեւ եւ ամէն տեսակ կօշիկներ ապա-
ստանք կամ պատրաստ :

ՅՈՒՆ ԶԱԽԱՆՈՒ ԻՆՆԻՆԻ ԻՆՆԱՆԶ ԳՈՐԾ

Հասցէ Վա իՎ պա ձմալ Պէյրուս :

Կատարեալ գրագուի :

ՏԵՐԱԿԻՆԻ ԵՂԲԱՐԻ ԳԻՐԳՈՐ

Նախագահին գաղտնի, կը բողոքեմ
Թարգմանի Տրդատի խօսքերը " փխալ
թարգմանելուն դէմ : Տրդատ Ստե-
փանին Ատանայի մէջ ինչ գործով
գրադելու մասին եղած հարցումին
պատասխանելով ըստ որ «զազունի
ոտական է կրտսեր», սա բռնէ թէ
Տրդատը ըստ իր լսածը Ան չըսաւ
թէ զազունի ստական էր, որով
«կրտսեր» եւ «էր» երբեք Կամագօր
չեն, փխալ մը ի՞նչ եղած է թող սը-
րադուրի Այո առթիւ նոյն բառե-
րուն արարեցնենք ալ ըսելով բազ
դատութեան զինկ սուաւ :

Նախագահ. — (Թարգմանը կը-
տարեցելով սասանց որ յետ այսու
այսպիսի սխալներ չպատահին) Այո
Տրդատը «կրտսեր» ըսաւ եւ ոչ թէ
«էր» :

Անբաւոռնիայի փաստաբան Հա-
ճ. — (Ինքնանքով Գրիգորին ազ-
նարկելով) Կերեւալ ճարպիկ մէկնէ :
Գրիգոր. — (Մէջը Հաճինին դառ-
նալով) Այո, քեզմէ ոչ աւելի քան
քեզի չափ ճարպիկ եմ. հաշուիք չե-
մ :

Կա՛ն :

Նախագահ. — Գրիգորը քովը կան
չելով, ինչո՞ւ բարկացար :

Գրիգոր. — Մէջը Հաճինի այդ ձե-
յայտարարութեան համար :

Նախագահ. — Գրիգորին չաա լա-
պահանջ մը ունի՞ք :

Գրիգոր. — Այո. եւ թէ լսուած ու
լսուելիք վկայութիւնները բաւարար
կը համարեմ եղբօր Տիրուհիին ու
րէն այդ ամբաստանելալի վրայ հա-
տատման, բայց ուրիշ վկայ մը
կայ որու վկայութիւնը շատ կարեւոր
է. հետեւաբար կը պտնտնջեմ անոր
ալ լսուելու :

Նախագահ. — Ի՞նչ է անունը
ինչ պիտի վկայէ :

Գրիգոր. — Երկու երեք ամիս
նալ Սեդրակ, Կարապետ Եղգա-
լիան անուն մէկը որ ի բացակայու-
թեան մէկ տարուան դատապարտ-
ած էր, երեք օր բանտարկուելով
վերջ իր ներկայութեամբ դատը ան-
հուշով անպարտ արձակուեցաւ
նոյն այս ապուր ապր 13 օրու
Շարունակելի Մ. ՈՐԱՊԱՏՈՒ